

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 1 september 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om fysisk bildning på idrottsforum.orgLäs mer om dansk idrott, idrottspolitik ooh idrottsforskning på idrottsforum.org

Goda vanor och viktiga kunskaper grundläggs tidigt. Alltför ofta klagas det bland universitetslärare på de studerande, att de är dåligt förberedda för högre studier, att gymnasieskolan sviker sina elever och komplicerar tillvaron för dem när de når högre studier. I Danmark har en grupp idrottsforskare, Laila Ottesen, Lone Friis Thing, Reinhard Stelter, Arne Astrup, Jørn Wulff Helge, Eva Wulff Helge, Michael Kjær och Rasmus Damsgaard tagit detta problem till sig, och de har tillsammans skrivit en lärobok för gymnasiet som utmanar många traditionella föreställningar om idrott och behandlar medaljens baksida såväl som dess framsida. Boken heter *Sport, sundhed og identitet* och är utgiven i förlaget Frydenlunds serie Sport & Sundhed. Pia Lundquist Wanneberg är imponerad över ansatsen, och konstaterar att författarna tar sin målgrupp på stort allvar, men att vissa kapitel kunde erbjudit viss fördjupning.

Lärobok för gymnasieskolan

Pia Lundquist Wanneberg

Gymnastik- och idrottshögskolan, Stockholm

*Laila Ottesen et al***Sport, sundhed og identitet**

107 sidor, hft., ill.

København: Frydenlund 2009 (Sport & Sundhed)

ISBN 978-87-7887-752-9

Det är en för mitt vidkommande lite annorlunda bok jag håller i min hand; en bok, eller snarare antologi, som inte har vetenskapssamhället som mottagare utan elever i gymnasieskolan. En lärobok med andra ord. Tanken är att den ska användas inom kursen Idrott B på gymnasiet, men redaktörerna betonar att den, pga dess tvärvetenskapliga ansats, även lämpar sig för undervisningen i biologi, samhällskunskap och psykologi. Målsättningen är att visa på såväl positiva som negativa sidor av idrotten samt att ta upp ämnen som är aktuella för gymnasieeleverna såväl idag som i framtiden: Från nyttan och glädjen med att vara fysiskt aktiv och äta hälsosamt till aspekter som skador, åstörningar och doping.

Dispositionsmässigt är boken indelad i sju tematiska kapitel. I det första ges ett sociologiskt inriktat perspektiv på idrotten. Genom en kritisk diskussion av livsstil och hälsa och relationen dem emellan, pekas det bl.a. på att livsstil är något betydligt mer komplicerat än individens fria val. Därtill betonas att idrott inte alltid är hälsosamt.

Nästa kapitel fokuserar på kroppslig kompetens. Närmare bestämt den kroppsliga kompetensens betydelse för vårt utövande av fysisk aktivitet. I sammanhanget betonas att den kroppsliga kompetensen både har en personlig och social dimension. Medan den personliga kroppsliga kompetensen utvecklas genom de upplevelser vi gör och de handlingar vi utför, utvecklas den sociala kroppsliga kompetensen i samspel med den sociala miljö vi finns i. I kapitlet framhålls på ett förtjänstfullt sätt omgivningens betydelse för individens relation till fysisk aktivitet.

Ämnet för det tredje kapitlet är idrottspsykologi. Efter att första slagit hål på föreställningen om att idrottspsykologi

enbart handlar om elitidrott behandlas frågan om vad det egentligen är, hur den har uppstått samt hur och var den används.

Följande tre kapitel tar upp kost ur olika perspektiv: nyttig kost, mat och prestation och ätstörningar. Avsnittet om nyttig kost har karaktären av en allmän introduktion till näringslära medan mat och prestation, vilket framgår av namnet, tittar på kostens betydelse i ett idrottssammanhang. I delen om ätstörningar behandlas bl.a. vilka konsekvenser de olika typerna av ätstörningar kan få.

” *Det märks att samtliga åtta författare är experter inom sina respektive områden.*

I de två sista kapitlen avhandlas avslutningsvis idrottsskador och doping. Övergripande går man igenom vad en idrottsskada är, hur de kan förebyggas, hur akuta skador bör behandlas och återgången till träning efter skadan. När det gäller doping görs en tämligen ingående genomgång av olika preparat: dess medicinska användning, hur vanliga de är och vilka biverkningar de har. Men läsaren får också ta del av dopingens historia och vad som väntar framöver i form av gendoping.

Sammanfattningsvis är detta en gedigen lärobok. Det märks att samtliga åtta författare är experter inom sina respektive områden. Om jag ska vara lite kritisk hade jag dock väntat mig lite mer av vissa kapitel. När det gäller dopingproblematiken hade ett lyft från det mer faktabaserade till ett etiskt filosofiskt resonemang varit positivt. Då hade boken än bättre levt upp till syftet att ge en polyfon bild av idrotten.

Jag får dock känslan av att boken tar gymnasielever på allvar och vill utmana dem genom att problematisera bilden av idrott som något i grunden enbart positivt. Vi får hoppas att lärarna också besitter den förmågan.

© Pia Lundquist Wanneberg 2010.

 [Hitta bästa pris på boken på Prispallen.se](#)

 [Kjøp boken fra Capris.no](#)

 [Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk](#)

 [Buy this book from Amazon.co.uk](#)

 [Buy this book from Amazon.com](#)